

EĞİTİM SİSTEMİNİ GELİŞTİRME PLANI

An Improvement Plan For The Education System

Öğr. Gör. Ali Rıza ERDEM

İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı
Eğitim Fakültesi, Pamukkale Üniversitesi

ÖZET

Eğitim genel anlamıyla, insanları belirli amaçlara göre yetiştirme sürecidir.

Eğitimi geliştirme planı 3 açıdan ele alınmıştır: kapsam, boyut, yöntem

İlköğretimden başlayarak tüm örgün eğitim kademelerinde birer yıllık hazırlık sınıfları ile en az bir yabancı dili ana dili gibi kazandırmak hedeflenmelidir. Burada amaç "yabancı dille eğitim" yapmak değil, "yabancı dil eğitimi" vermek olmalıdır.

Eğitim sisteminin genel amacı değişme ve gelişmelerin başlatıcısı olan insan gücü yetiştirmek olmak olmalıdır.

Eğitim sürekli öğrenme ve beceri geliştirme temeline dayanmalıdır.

ABSTRACT

Education ,broadly speaking ,is the process of bringing up the human beings under certain aims.

In this study ,the improvement plan of education system were approached in three ways, it's concept, it's dimension and the techniques.

The aim of every education step from elementary school to the formal education ,should be taught at least one foreign language the students as their mother language by means of one year preparation language classes. The purpose of this should be "teaching a foreign language" not "education in a foreign language"

The general aim of education system should be bringing up the manpower which is the key factor in development and changes in the environment

The education should be based on the development of skills under continuous learning

İnsanın ekmek-su gibi yaşamsal bir ihtiyacıdır eğitim. Olmazsa olmaz diye nitelendirebiliriz.

İnsan tek başına doğar ama ,toplum içinde dünyaya gözlerini açar ve yaşamını ölünceye kadar bir grup içerisinde devam ettirir.

Doğumdan ölüme kadar içinde yer aldığı gruplar içerisinde etkileşim halindedir. Dolaylı-dolaysız,kasıtlı-kasıtsız bir eğitimin etkisi altındadır. Bu anlamda eğitim sadece okulda değil ailede, arkadaş grubunda ,sokakta,camide,asker ocağında ...her ortamda ve hayatın her safhasında eğitime tabidir. İnsan etkilenir ve etkiler.

Anne karnında başlayan ve mezara kadar devam eden bir süreç. Her an,her zaman yeni bir bilgi,bececi,davranış öğrenebiliriz veya mevcut bilgi,bececi ve davranışımız her an ve her zaman değişebilir.

Çeşitli yazarlarımıza göre eğitimin tanımı farklıdır.

Eğitim genel anlamıyla,insanları belirli amaçlara göre yetiştirme süreci;geniş anlamıyla toplumda varolan kültürü bireye aktarmada benimsetme sürecinin bir parçasıdır.(Fidan Eren 1989:5).

Önceden belirlenmiş esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizisidir.(Oğuzkan 1974:6)

Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir.(Ertürk 1972:12).

Eğitim , bireyde davranış değiştirme sürecidir.(Demirel 1993:36).

Bu tanımlara göre eğitimin öğeleri;

a-Toplumda varolan kültürü aktarmada. benimsetmede,geliştirmede araç olması

b-Bireyde yeni bir davranış meydana getirmesi,varolanı da değiştirmesidir.

Eğitim aynı zamanda birçok işlevi de yerine getirmektedir.

a-Bireyin içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olmasını sağlamaktadır.

b-Ekonomik ve toplumsal kalkınmanın temeli olan nitelikli insan gücü ihtiyacını yetiştiren itici güçtür.

c-Bireyin yetenekleri ve kabiliyetleri ölçüsünde kendini yetiştirmesini sağlayarak nihai amaç olan bireyin kendini gerçekleştirmesinde etkili bir araçtır.

d-Ortak değerleri, inançları,kültürü,siyasi rejimi benimseyen vatandaşlar yetiştirerek toplumun devamlılığını sağlamada vazgeçilmez bir araçtır.

Diğer toplumsal sistemlerde olduğu gibi eğitim sisteminin de değişme ve gelişmelere göre kendini yenilemesi gerekmektedir. Değişme ve gelişmelere ayak uyduramayan toplumsal sistemler başarısızlığa ve yok olmaya mahkumdurlar.

Bireyin

-vatandaş haline gelmesi ,

-ilgi ve yetenekleri ölçüsünde geliştirilmesi,

-ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi,

-bilgiyi üretebilmesi

en önemli faktör olan eğitim sisteminin bir geliştirme planı dahilinde sürekli yenilenmesiyle mümkündür.

I KAPSAMI

1.1-ÖRGÜN EĞİTİM KADEMELERİ VE YAYGIN EĞİTİM KADEMESİ

A-ÖRGÜN EĞİTİM KADEMELERİNİN DÜZENLENMESİ

Belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere ,amaca göre hazırlanmış programlarla ,okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Bu eğitim türünde genel,mesleki ve teknik eğitim programları uygulanır.

Türk eğitim sisteminin örgün eğitim kademeleri okul öncesi eğitim,ilk öğretim,orta öğretim ve yüksek öğretimdir.Örgün eğitim kademeleri yetiştirdiği öğrencileri bir üst eğitim kademesine veya bir üst eğitim kademesine ve hayata hazırlamaktadır.

Genç nesilleri bir üst eğitim kurumuna ve yaşama daha iyi hazırlayabilmek için eğitimin her aşamasında bazı temel ilkeler benimsenmelidir.(TÜSİAD 1993:4.105)

TABLO 1 ÖRGÜN EĞİTİMDE TEMEL İLKELER

EĞİTİM KADEMESİ	EĞİTİMDE TEMEL İLKELER
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM	Çocukların bedensel,zihinsel ve duygusal gelişiminin yanı sıra iyi alışkanlıklar edinmelerini,grup çalışmalarına uyum göstermelerini sağlama Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarını sağlama İlköğretime hazırlama El becerilerini geliştirme Okulda öğretilen bilgi ve becerilerin süreklilik kazanması amacıyla velilerle diyalog kurma Tüm okulların açılma iznini ,eğitim programlarının hazırlanmasını ve denetimini Milli Eğitim Bakanlığı'na bırakma
İLK ÖĞRETİM	Temel bilgi,beceri,davranış ve alışkanlıklar kazandırma İyi vatandaşlık özelliklerini benimsetme Öğrencilere ders kitaplarını,araç ve gereçlerini ücretsiz veya ödünç olarak verme Eğitim programlarını yöresel tarım takvimine göre uyarlama
ORTAÖĞRETİM Genel	Seçmeli ders sayısının artırılması doğrultusundaki çalışmaları devam ettirme Lise birinci sınıfı yönelme sınıfı olarak benimseme ve eğitim programlarını öğrencileri iş alanlarına yada yüksek öğretime hazırlayacak biçimde düzenleme Öğrenci danışmanlık ve rehberlik kurumunu geliştirme Sınıf geçme yerine ders geçme sistemini ivedilikle uygulamaya koyma ve öğrencinin başarısını daha iyi değerlendirme Ders programlarını ezbercilikten uzak, sebep-sonuç ilişkilerine dayalı uygulama ve araştırmaya önem veren bir biçimde düzenleme Ortak genel kültür verme Yurt kalkınmasına katılma konusunda bilinçlendirme
Mesleki/Teknik Eğitim	Okullar ile kamu ve özel kesim sanayi arasında işbirliğini güçlendirme Yaygın eğitime yada yüksek öğretime kaymış meslek dallarını programdan çıkartarak yerlerine ekonomide yeni gereksinim duyulan alanları belirleme

	Meslekleri sınıflandırma,yetki ve sorumluluklar ile meslek standartlarını belirleme İşgücü piyasasının gereklerine paralel olarak eğitim sistemi dışında kalan nüfusu da sistem içine çekebilmek için önlemler alma.
YÜKSEKÖĞRETİM	Bireylerin ilgi ve istidatlarına ve ülkenin ihtiyaç duyduğu insan gücü alanlarında yeterli bilgi ve beceriyle meslek sahibi yapma Bireyleri "girişimci" ruhu ile yetiştirme Bilgiyi üretme ve yeni bilgiler üretebilecek nitelikli insan gücü yetiştirme

1-OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Günümüzde artık çocuk eğitiminin değeri daha iyi anlaşılmiş ve çocuk eğitimi doğduğu andan itibaren değil,ana rahmine doğduğu andan itibaren başlamaktadır.

Çocuk doğduğu andan itibaren aileden aldığı ve çevresinden aldığı dolaylı-dolaysız,kasıtlı-kasıtsız eğitimle şekillenmektedir.

Milli eğitim sistemimizin ilk basamağını oluşturan okul öncesi eğitim ilk öğretim çağına gelmemiş çocukları eğitimi kapsar. Okul öncesi eğitim anaokulu ve anasınıflarında verilmektedir. Ana sınıfları ilk okulların veya ilk öğretim okullarının bünyesinde,ana okulları ise ayrı bir okul olarak eğitim vermektedirler.

Okul öncesi eğitim programlarında 0-36 ay çocuklar için "kreş",37-60 ay çocuklar için "anaokulu",61-72 ay çocuklar için "anasınıfı" olmak üzere hazırlanan üç ayrı eğitim programı 1994-1995 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştur.

Okul öncesi eğitim zorunlu olmayıp,paralıdır.

VII. Beş Yıllık Kalkınma Planında 2000-2001 yılında okul öncesi eğitimde ulaşılmak istenen okullaşma oranı %16'dır.(D.P.T. 1995:28)

Yeni Bir Model:Okul Öncesi Eğitime Öncelik

Okul öncesi eğitime gereken önem verilememiştir. Okul öncesi eğitime gereken önem verilmeyişinin altında yatan en önemli sebeplerden bir tanesi öneminin gereği gibi anlaşılabilmesidir.

Okul öncesi eğitim bugünkü 0-4 yaşları arasında olmalıdır. 5 yaş temel eğitime dahil edilmelidir.

Çocuğun eğitiminde 0-1 yaş arası bakım ve eğitimi vermek üzere çalışan annelere 1 yıl ücretli izinli sayılması kabul edilmelidir. Geleceğimiz olan çocuklarımızın daha iyi yetiştirilebilmesi için bu bir zorunluluktur.

Okul öncesi eğitim kurumlarından ana okulu ve ana sınıfları zorunlu olacak olan 11 yıllık temel eğitime dahil edilmelidir. Böylece bireyin gelişiminde çok önemli olan bir safha rasgele bir eğitime ve tesadüflere bırakılmamış olacaktır. Böylece 5 yaş temel eğitimin 1.sınıfını,6 yaş da temel eğitimin 2. sınıfını oluşturacaktır.

0-4 yaşları arası okul öncesi eğitimde özel sektörün girişimleri özendirilmelidir. Kreş ve yuva açmaları için gereken maddi destek sağlanmalıdır.

Okul öncesi eğitimde önerilen model tablo 3 de gösterilmiştir.

TABLO 2 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

YAŞ	1	2	3	4
EĞİTİM KURUMU	KREŞ		YUVA	

2-İLK ÖĞRETİM

Zorunlu eğitim deyince ilk aklımıza gelen ilk öğretim kademesinin gelişmekte olan ülkelerdeki getirisi, endüstrileşmiş ülkelere oranla daha fazladır.(Kavak,Burgaz 1994:68)Kavak ve Burgaz'a göre (1994:9)eğitilmiş insan gücünün yetiştirilmesinde ilköğretimin rolü büyüktür."İnsan sermayesi" kuramına göre eğitim ,insanın gelecekteki gelirlerini yükseltme gerçeğine dayanır. İlk öğretim bireylere okuma-yazma,hesap yapma gibi temel bilgi ve becerileri kazandırdığı gibi disiplinli iş alışkanlıkları ve daha ileri eğitime de heveslilik kazandırmaktadır.(Kavak,Burgaz 1994:68)

Toplum oluşturan bireylerin gittikçe karmaşıklaşan,değişen,gelişen toplum hayatında asgari müşterek değer yargıları,normları,demokratik yaşamın gerektirdiği tutum ve davranışları kazanmaları ,değişme ve gelişmeye karşı olumlu tutum ve davranış sergilemeleri o toplumun değişme ve gelişmelere ayak uydurabilmesi ve sağlıklı olabilmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Yeni Bir Model:"Yeterli İlk Öğretim"

Sorunların temel nedenlerinden bir tanesi de "yetersiz ilk öğretim"dir.

Gelişmiş ülkeler arasında ,çocuklara gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması ,toplumsal değerlerin yerleştirilmesi ve iş yaşamlarına hazırlanmalarının ancak 10 veya 11 yıllık bir temel eğitimle gerçekleşebileceği görüşü yaygındır.Zorunlu eğitim süresi,bir ülkenin vatandaşlarının eğitim düzeyine verdiği önemin göstergelerinden birisidir.(M.E.B. 1995:31)

Ortalama zorunlu öğrenim süresinin yükseltilmesi gerekmektedir. Zorunlu öğrenim süresi 5-15 yaşları arasında 11 yıl olmalıdır. **Anaokulu dönemi bilişsel ,duyuşsal,psikomotor gelişimin %70 'nin tamamlandığı bir süreç olduğu için zorunlu eğitime dahil edilmelidir.** Böylece önemli bir çağ tesadüfı eğitimlere bırakılmamış olacaktır.2-4 yaş çocuk eğitimi de devletçe desteklenmelidir.

Önerilen 11 yıllık zorunlu eğitim süresine "**ilk öğretim**" denmelidir. Önerilen bu modele göre 12 yaşında öğrencilere bir yabancı dili öğretmek üzere hazırlık sınıfı vardır. **Böylece yabancı dille eğitim veren ayrıcalıklı okullara da gerek kalmayacaktır.** Her ilk öğretim okulu yabancı dil öğrenimi açısından eşitlenmiş olacaktır. Amaç yabancı dille eğitim - öğretim yapmak değildir;bir yabancı dili kullanabilecek kadar öğretmektir. Gittikçe küçülen dünyamızda bir yabancı dil bilmenin önemi artmaktadır. Tarım ve sanayi toplumu arasında bir geçiş sürecinde olan toplumumuzun bilgi toplumu olabilmesi için bir yabancı dil bilen bireylerin yetiştirilmesi bir zorunluluktur. Yapılan araştırmalara göre yabancı dil eğitiminde 11-12 yaş öğretim için ideal bir yaştr. Ancak buradaki özellik 8. sınıfın yabancı dil öğretimi için hazırlık sınıfı olarak alınmasıdır. Fakat yabancı dil hazırlık sınıfında kalma söz konusu olmamalıdır. Hazırlık sınıfı sonunda öğrencinin öğretilen yabancı

dili ne kadar öğrendiğini belirleyen bir seviye sınavı yapılmalıdır.

Önerilen modelde 1-5 sınıflarda sınıf öğretmenliği ,6-11 sınıflarda branş öğretmenliği esas olmalıdır.

İlk öğretim okulları her yere açılmamalıdır. Merkezi yerlerde açılarak ve eğitim - öğretimde etkililik ve verimlilik sağlanmalıdır. İlk öğretim açılmayan yerlerdeki öğrencilerin "taşınmalı sistemle" öğrenim görmeleri sağlanmalıdır. Çeşitli sebeplerden dolayı taşınmalı eğitim yapılamayan bölgelerde "yatılı ilk öğretim okulları" açılmalıdır.

11 yıllık bir ilköğretim yasalardaki değişiklikle zorunlu ve parasız olmalıdır. Çünkü toplumsal faydası bunu gerektirmektedir.

Resim ,beden ,müzik dersleri notla değerlendirmeye tabi tutulmamalıdır.

İlk öğretimde din kültürü ve ahlak bilgisi dersi 6. sınıftan itibaren öğrenci velisinin isteği doğrultusunda verilmeye başlanmalı veya başlanmamalıdır. Ayrıca verilecek dini eğitimin çeşidi de öğrenci velisi tarafından belirlenmelidir.

11 yıllık ilk öğretimden geçen her Türk vatandaşı yeterli ilk öğretimden geçmiş olacaktır.

TABLO 3 İLK ÖĞRETİM

YAŞ	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
SINIF	1	2	3	4	5	6	7	8 hazırlık sınıfı	9	10	11

3-ORTA ÖĞRETİM

Orta öğretim ,ilk öğretime dayalı en az üç yıllık öğrenim veren genel liseler ile mesleki ve teknik liseleri kapsamaktadır.(Milli Eğitim Temel Kanunu md:26)

Genel liseler kapsamında liseler,Yabancı Dil Ağırlıklı Liseler,Anadolu Liseleri,Fen Liseleri, Anadolu Öğretmen liseleri,Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri,Akşam liseleri ve Özel Liseler yer almaktadır.

Mesleki ve Teknik liseler Erkek Teknik Öğretim Okulları,Kız Teknik Öğretim Okulları,Ticaret ve Turizm Öğretimi Okulları,Din Öğretimi Okulları olmak üzere dört grupta faaliyet göstermektedirler.

VII. BYKP 'nında 2000-2001 yılında okullaşma oranı genel liselerde %40,5,mesleki ve teknik liselerde %34,5 olmak üzere toplam 75 olarak hedeflenmektedir.(D.P.T. 1995:28)

Sınıf geçme sistemi yerine 1991-1992 öğretim yılından beri uygulanan "ders geçme ve kredi sistemi" yerine tekrar 1995 -1996 öğretim yılından

itibaren "sınıf geçme uygulaması" yeni şekliyle lise 1. sınıflardan başlanarak yürürlüğe konmuş;"Milli Eğitim

Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme Yönetmeliği " hazırlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yeni Model:Çok Programlı Kampüs Lise

Orta öğretimimizin içinde bulunduğu temel sorunları alt yapı eksikliği,eğitimde yeni teknolojinin kullanılamaması,eğitici personelin dengesiz dağılımından ve yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar,genel lise mezunlarının iş bulmada zorlanmaları ve üniversite önünde yığılmaları,amaçların yetersizliği,mevcut okul türlerinin çok fazla ve işlevsel olmayışlarını en başta gelenleri olarak sıralayabiliriz.

Yeni bir düzenlemeyle temel eğitimin 10 ve 11.sınıflarında yapılan rehberlik çalışmalarına göre öğrencinin yöneltme çalışmaları yapılarak ortaöğretime hazırlanmalıdır.

Orta öğretim de "**çok amaçlı lise**" modeli okul benimsenmelidir. Bu çok amaçlı okul un süresi 4 yıllık olmalıdır. İlk yıl tüm öğrenciler yabancı dil hazırlık okumalıdır. Burada amaç gene yabancı dille eğitim değil temel eğitimde kazandırılan yabancı

dil becerisinin seviyeye göre üzerine kazandırılmasıdır. **Böylece yabancı dille eğitim veren ayrıcalıklı liseye de gerek kalmayacaktır.**

Hazırlık sınıfı sonunda yapılan yetenek ve seviye testlerine göre öğrenciler çeşitli dallara ayrılarak eğitilmelidirler. Genel, mesleki ve teknik eğitim programlarını bünyesinde barındıran çok amaçlı okul 4.yılın sonunda mesleki ve teknik eğitim programları çıkışlıları iş hayatına ve alanlarında yüksek öğrenim yapabilmeleri için hazırlayacaktır. Genel programları seçenleri de yükseköğretime hazırlayacaktır.

İş hayatına atılıp kendi işini kuracaklara devlet kredileriyle destek olmalıdır.

Resim ,beden eğitimi ve müzik gibi yetenek derslerinden öğrenci herhangi birisini seçmeli ve bu dersi liseden çıkıncaya kadar görmelidir. Ayrıca bu derslerde verilecek notlar geçme ve kalma notu olarak değerlendirilmemelidir.

Din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin verilip ,verilmeyeceğine ve ne çeşit verileceğine öğrenci velisi karar vermelidir.

Orta öğrenim **öğrenci katkısının olduğu** fakat veremeyecek durumda olanların burs ve kredilerle desteklendiği bir öğretim kademesi olmalıdır.

Bu okulların kuruluşları kampüs modeli örnek alınarak yapılmalıdır.(Kaya 1989:142)Böylece kaynakların etkin ve verimli kullanılması sağlanmış olacaktır.

Önerilen model tablo 5 'de gösterilmiştir.

TABLO 4 ORTA ÖĞRETİM

YAŞ	16	17	18	19
SINIF	1	2	3	4
	Hazırlık sınıfı			

4-YÜKSEK ÖĞRETİM

Yüksek öğrenim, orta öğrenim programına dayalı 2 yıllık ön lisans ,4 ve daha fazla yıllık lisans programlarını kapsamaktadır. VII.BYKP 'nında 2000-2001 yılında okullaşma oranı örgün eğitimde %19, açık öğretimde %12 olmak üzere toplam % 31 olarak hedeflenmektedir.(D.P.T. 1995:28)

Ülkemizde yükseköğretim programları öğrenci alımı yönünden üç gruba ayrılmaktadır.

1-Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Teşkilatına bağlı yükseköğretim programları kendi özel yasalarına göre;

2-Merkezi sınavla öğrenci alan yükseköğretim kurumlarına bağlı sanat,spor vb. alanlarda eğitim veren yükseköğretim programları ön kayıt ve özel yetenek sınavıyla;

3-Bunların dışında kalan lisans ve ön lisans düzeyindeki tüm yükseköğretim programları merkezi sınavla

öğrenci almaktadır.(M.E.B.1995:122-123)

Yeni Model:Müteşebbüs Yetiştiren Ve Bilgi Üreten Üniversite

“Ara insan gücü”nü yetiştirmek üzere açılan ön lisans programları kaldırılmalıdır. Ara insan gücü orta eğitimle karşılanmalıdır.

Tüm lisans programlarına 1 yıllık yabancı dil hazırlık sınıfı eklenmelidir. *Böylece yabancı dil hazırlık sınıfı olan ayrıcalıklı lisans programı gereği ortadan kalkacaktır.*

Üniversite -sanayi işbirliği sağlanarak ihtiyaç duyulmayan alanlarda gereksiz yere para,zaman,emek harcanarak insan gücü yetiştirme lüksü ortadan kaldırılmalıdır.

Toplumdaki tüm meslek dallarının yüksek öğrenimden yetiştirilmesine çalışılmalıdır. Özel eğitime muhtaç kişilerden de yüksek öğrenim görmek isteyenler teşvik edilmeli,göremeyecek durumda olanlara da durumlarına uygun meslek ortaöğretimde verilmelidir.

Üniversitelerden girişimci ruhu kazandırılmış bireylerin yetiştirilmesi amaç olmalıdır. Bu alanda devlet öğrenimini bitiren bireylerine kredilerle ve yasal engelleri en aza indirgeyerek gereken yardım ve kolaylığı sağlamalıdır.

Yükseköğretim öğrencinin katkısının olduğu fakat veremeyecek olanların kredi ve burslarla desteklendiği bir öğrenim kademesi olmalıdır.

Yükseköğretim araştırma-geliştirme çalışmalarının yani bilginin üretildiği öğretim kademesi olmalıdır. Yükseköğretim kurumları araştırma-geliştirme alanlarında kaynak yaratabilme yasalığına sahip olunmalıdır. Üretilen bilgilerin toplumun tüm kesimlerine iletilmesinde bilginin üretilmesi kadar önemle üzerinde durulması gereken bir husustur.

Lisans üstü eğitime gereken önem ve destek sağlanmalıdır. Yurt dışında lisans üstü öğrenim görmek isteyen başarılı öğrenciler devlet tarafından desteklenmelidir. Bilgi Üretimi desteklenmelidir.

Yükseköğretimde yeni şekil tablo 6 ' de gösterilmiştir

TABLO 5 YÜKSEK ÖĞRETİM

YAŞ	19	20	21	22	23
SINIF	1	2	3	4	5
	HAZIRLIK SINIFI				

Ülke kalkınmasında ve üniversitelerin en önemli amacı olan bilginin üretilmesinde başat değer olan lisans üstü eğitim almış insan gücünün yetiştirilmesi üzerinde önemle durulmalıdır.

Ülkenin ihtiyacı olan yüksek lisans eğitimi insan gücünün yetiştirilmesinde yabancı dil eğitiminin yeri ve önemi yine büyüktür.

Lisans üstü eğitiminin ilk basamağı olan " yüksek lisans" da bilim sınavını kazandıktan sonra öğrenciye yabancı dil seviyesini daha da yükseltmek için bir yıl "yabancı dil hazırlık "eğitimi verilmelidir.

Hazırlık sınıfından sonra yapılan sınavı başaranlar öğrenimlerine devam etmelidirler.

Lisans üstü eğitimin ikinci basamağı olan doktora programına girişte öğrenci merkezi sınavla yapılacak dil sınavını ve gireceği programı açan

üniversitenin kendisinin yapacağı bilim sınavını aşmalıdır. Yapacağı tez çalışmasıyla bilime yeni bir yorum ve bir soruna uygulamada çözüm olacak bir model geliştirmelidir.

TABLO 6 LİSANS ÜSTÜ ÖĞRETİM

YAŞ	24	25	26	27	28	29
SINIF	1 HAZIRLIK SINIFI	2 DERS	3 TEZ	1 DERS	2 TEZ	3 TEZ
PROĞRAM	YÜKSEK LİSANS			DOKTORA		

B-YAYGIN EĞİTİMİN DÜZENLENMESİ

Yaygın eğitim ;örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedan çıkmış vatandaşlara ,örgün eğitimin yanında veya dışında düzenlenen eğitim,öğretim,rehberlik ve uygulama faaliyetlerini kapsamaktadır.(M.E.B. 1995:77)

Bu eğitim değişik yaş gruplarındaki ve seviyelerdeki bireylere amaçlarına uygun hazırlanmış programlarla ,programların gerektirdiği ortamda ve sürede verilen eğitimidir. Halk eğitimi,yetişkinler eğitimi,hizmet öncesi meslek eğitimi ve hizmet içi eğitim birer yaygın eğitimidir. (Taymaz 1992:3)

Yaygın eğitim ;genel ve mesleki teknik yaygın eğitim olmak üzere iki temel bölümden oluşmaktadır. Yaygın eğitim etkinliklerinin önemli bir bölümü Halk Eğitim Merkezinde sürdürülmektedir. Bu merkezlerde okuma yazma kursları,meslek kursları,sosyal ve kültürel kurslar açılmaktadır.

TOPLUMUN SÜREKLİ EĞİTİLMESİ

Değişme ve gelişmelerin baş döndürücü bir hızla olduğu ve toplumların bilgi toplumu olma yolunda büyük uğraşı verdikleri bir dünyada yaşamaktayız. **Tarım toplumu ile sanayi toplumu arasında bir geçiş sürecinde olan toplumumuzda ,toplumu oluşturan bireylerin sürekli eğitilmesi gerekliliği bir zorunluluktur.**

Toplumun sürekli eğitilmesinin altında yatan en önemli sebepler:

-Toplumsal değişme ve gelişmelerin çok hızlı olmasından dolayı bireyin buna ayak uydurmada zorluk çekmemesi;

-Mesleğinde ,aile yaşantısında,bulduğu çevrede değişme ve gelişmelere adapte olmuş bir birey olarak mutlu ve kendisiyle barışık bir hayat sürdürebilmesi;

-Toplumu oluşturan bireyler arasındaki kuşak çatışmalarının en aza indirgenebilmesi;

-Toplumsal barışın sağlanmasında önemli bir etken olan bilinçli vatandaşların yetiştirilmesi;

-Aşırı nüfus artış hızının dürülmesinde eğitimin olumlu etkisinden sürekli ve azami derecede yararlanmak ;

-Köyden -kente göçlerde yaşaşan yeni duruma uyum sorunun sıkıntılarının en aza indirmek başlıcalarıdır.

Halk eğitiminde

-Alanında uzmanların yetiştirilmesine önem verilmelidir. Bu alandaki lisans üstü çalışmalara ağırlık verilmelidir.

-Görevli olan birimlerin koordineli çalışmaları esas olmalıdır. Koordineyi sağlayacak birim ve yasal çerçeve oluşturulmalıdır.

-Teknolojinin kullanılması kullanılması,bu amaçla medyadan özellikle görüntülü-sesli iletişim araçlarından azami derecede yararlanma yoluna gidilmelidir.

-Araştırma-geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Bu alandaki araştırmalara destek olunmalıdır.

-Örgün eğitim kurumlarının atıl durumda olduğu zamanlarda halk eğitiminden yararlanma durumuna gidilerek kaynakların verimli kullanılması sağlanmalıdır.

1.2-DİĞER TOPLUMSAL SİSTEMLERLE OLAN ETKİLEŞİMİ

Eğitimle diğer toplumsal sistemler arasındaki ilişki iki yönlüdür, Bir yandan eğitim kurumları yetiştirdikleri bireyler yoluyla toplumun çeşitli sistemlerini değiştirirken ,diğer yandan diğer sistemlerde eğitim sisteminin yapısını ,programlarını değiştirir.

Eğitimin diğer sistemlerle olan ilişkisi

1-Ülkenin ihtiyaç duyduğu insan gücü ihtiyacı planlanmalı ve ekonomik kurumların ihtiyacı olan insan gücü ihtiyacı göz önünde bulundurulmalı. Özellikle “girişimci” ve “üretici” insan gücü yetiştirilmesine ağırlık verilmelidir.

2-Yeniliğe açık ve yenilikçi-özellikle yeniliği başlatıcı –insanlar yetiştirerek toplumun daha ileri gitmesi ve sorunların çözülmesinde önemli rol oynamalıdır

3-Psikolojik ,bedensel ve zihinsel açıdan sağlıklı bireyler yetiştirerek oluşacak aile yapısının ve

gelecek nesillerin daha sağlıklı ortamlarda yetişmelerini sağlamalıdır.

II-BOYUTLARI

2.1-STRATEJİ

EĞİTİM STRATEJİSİNİ BELİRLEYEN FAKTÖRLER

Eğitimde uygulanacak stratejileri belirlemede rol oynayan faktörler eğitimdeki "geleceğe yönelik gereksinimler"dir.Eğitimde

uygulanacak stratejilerde başarı sağlanabilmesi için geleceğe yönelik gereksinimlerin karşılanması esas olmalıdır.

Eğitim sistemi temel felsefe,kapsam,müfredat ve alt yapı olanakları açısından geleceğe yönelik gereksinimleri karşılamak üzere belirlenecek stratejiye göre gözden geçirilmelidir.

Eğitim sisteminde temel felsefe,kapsam,müfredat ve alt yapıda "geleceğe yönelik gereksinimler"şunlardır:(TÜSİAD 1993:106-107)

TABLO 7 GELECEĞE YÖNELİK GEREKSİNİMLER

TEMEL FELSEFE	Öğrenmeyi öğrenme Küresel bakış açısı Ulusal ruh ve değerlerin benimsenmesi,kültürel kimlik kazanılması ve iyi yurttaş olma Yarışma güdüsü ve girişimci olma Problem çözme becerisi İletişim kurabilme yeteneği Ekip çalışmasını öğrenme Ekonomik çevreyi anlama
KAPSAM	Öğrencilere anlayabilecekleri basit bir yöntemle doğru ve öznlü bilgiler verilmesi
MÜFREDAT	Beceriler,toplumsal değerler ve verilen bilgiler arasında bir denge kurulması Ders programlarında yaratıcılığa,ahlaki değerlere ,dil eğitimine,fen bilimlerine,bedensel gelişime,bilimsel gelişmelere,,sosyo-politik konulara dengeli bir biçimde yer verilmesi Öğrencilerin gelecekteki iş yaşamına hazırlanmaları Soyut ve somut faktörlere yönelik derslerin süreleri arasında bir denge sağlanırken,konularda çağdaş gelişmelere yer verilmesi
ALT YAPI	Var olan alt yapının daha etkin bir biçimde kullanılabilmesi için okullar,öğretmenler,eğitim araç ve gereçleri gibi tüm kaynakların eğitim sisteminde daha akılcı kullanılması.

Kaynak : TÜSİAD 21. Yüzyıla Doğru Türkiye: Geleceğe Dönük Bir Atılım Stratejisi İstanbul: 1993, 106-107

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE YENİ BİR STRATEJİ

Bir ülkenin eğitim sistemi o ülkenin geleceğini oluşturmaktadır Eğitimde sık sık,gelişigüzel birtakım değişikliklerin sistem bütünlüğü dikkate alınmadan yapılması , o eğitim sisteminin stratejisinin belirgin olmadığı göstermektedir.

Dünya bilgi toplumuna doğru yönelirken insan kaynaklarına yönelik faktörler giderek önem kazanmaktadır. İnsan kaynaklarının geliştirilmesinde en önemli faktör olan eğitimin stratejisi o ülkenin geleceğini belirlemektedir.

Oluşturulacak yeni eğitim stratejisinin temelleri şunlar olmalıdır:

-Eğitim sürekli öğrenme ve beceri geliştirme temeline dayanmalıdır.

-Eğitim sisteminin genel amacı değişme ve gelişmelerin takipçisi değil başlatıcısı insangücü yetiştirmek olmak olmalıdır.

-Ülkenin geleceğine yapılan en büyük yatırım o ülkenin insanına dolayısıyla eğitimine yapılan yatırımdır.

-Eğitim sistemi "sorun çözme gücü" gelişmiş bireyler yetiştirmeye yönelik olmalıdır. Değişme ve gelişmelere ayak uyduran insan kadar değişme ve gelişmelerin başlatıcısı insan tipi hedeflenmelidir.

-Aşırı nüfus artış hızının eğitim üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek için eğitimin nüfus artış hızını engellemedeki olumlu etkisinden

yararlanmak için zorunlu eğitim süresi 11 yıla çıkarılmalıdır.

-Çalışabilir nüfusun ortalama eğitim süresiyle ,büyüme oranı ve verimlilik arasında pozitif bir ilişki olduğundan eğitim harcamaları ve ortalama eğitim süresi artırılmalıdır.

-Eğitimde "araştırma-geliştirme" sürekli olmalıdır. Gelecek bilgiyi elinde bulunduranların olacağından bilgiyi üretmek ve yaymak esas olmalıdır.

-Eğitimin felsefesi(amaçları)ve muhtevası , değişme ve gelişmelere göre sürekli gözden geçirilmelidir.

- ilköğretimden başlayarak tüm örgün eğitim kademelerinde birer yıllık hazırlık sınıfları ile en az bir

yabancı dili ana dili gibi kazandırmak hedeflenmelidir. Burada amaç "*yabancı dille eğitim*" yapmak değil,"*yabancı dil eğitimi*" vermek olmalıdır.

-Eğitim-sanayi işbirliği ve planlaması esas noktalardan biri olmalıdır.

-İlköğretimden itibaren bireyler "**müteşebbüs**" ruhu ile yetiştirilmelidir.

Eğitimin ana teması ve felsefesi sürekli olarak gözden geçirilmelidir. Dünya "bilgi toplumu"na yönelirken gelişmiş ülkeler eğitim sistemlerini sürekli gözden geçirmektedirler.

TABLO 8 EĞİTİM SİSTEMİNİ SÜREKLİ GÖZDEN GEÇİRME

ZORLAYICI ETMENLER	İRDELENEN YAPISAL ÖZELLİKLER	YENİ KAVRAMLAR
Bilgi patlaması	Felsefe	Okul öncesi eğitim
Bilişim teknolojisi	Kapsam	Bilgisayar destekli eğitim
Teknolojik evrelerin kısaltılması	Program	Açık ve esnek eğitim
Yaşam süresinin uzaması	Alt yapı	Yaşam boyu eğitim
Küreselleşme	Sosyo-kültürel etkileşim	Bilişim teknolojisinin kullanılması
Ahlâki değerler	Öğretmenin eğitilmesi	Küresel eğitim sistemi

(Kaynak:Tüsiad 1993:s.15).

2.2-UYGULAMADA TEMEL OLACAK TEORİ

Uygulamaya temel olacak teorinin şu esasları içermesi gerekmektedir

1-Sürekli yenilenme esas olmalıdır. Böylece değişen toplumsal değişme ve gelişmelere cevap verebilmek mümkün olabilecektir.

2-Alternatif görüşlere yer verilmelidir. Bu alternatif görüşler ışığında köklü değişikliklere de gidilebilmelidir.

3-Uygulamaya temel olacak teoride amaç eğitim sistemini geliştirmek, kalitesini artırmaktır.

III-YÖNTEMLER

1-Uygulamadaki eğitici-eğitici olmayan ,yönetici , denetici personelden,ana -babadan görüş almak

2-Meslek-sanayi kuruluşlarından ve Üniversitelerdeki akademisyenlerden görüş ve öneriler almak;işbirliği yapmak

3-Uzmanlardan oluşan komisyonlarla çalışmak

IV SONUÇ ve ÖNERİLER

4.1-SONUÇ

Eğitim ülkelerin geleceğini belirleyen en önemli etkenlerden birisidir.Eğitime gereken önemin verilmemesi ve sorunlarının çözülmemesi (veya çözülememesi)o ülkenin geleceğini aydınlatan ışığın söndürülmesi demektir.

Eğitim sistemi sorunların çözümünde etkin olacak “yetiştirilmiş insan gücü” nü yetiştirmek üzere düzenlenerek uygulamalardan elde edilecek sonuçlarla yeniden gözden geçirilmelidir.

4.2-ÖNERİLER

Eğitim ,gelecekteki bilgi toplumuna erişmede toplumların elindeki etkili bir araçtır.

Eğitimi etkili ve verimli kullanmak dar bakış,statik yapı,dogmatik düşünce ,değişme ve gelişmelerin takipçisi olma zihniyetiyle olmaz. Bunların eğitim sisteminde yıkılması gerekmektedir.

Örgün ve yaygın eğitim sistemimiz yazıdaki öneriler doğrultusunda yeniden düzenlenmelidir.

KAYNAKLAR

D.P.T. VII Beş Yıllık Kalkınma Planı

Ankara:1995

ERTÜRK,Selahattin. **Eğitimde Program Geliştirme**Ankara:YelkenTepeYayıncılık,1972.

ERDEM ,ALİ RIZA ”21. Yüzyıla GİRerken

Nasıl Bir İnsan Modeli Yetiştirelim ?”

Ankara:AnıYayıncılık, 1998

KAVAK,Yüksel.BURGAZ,Berrin.**Eğitim Ekonomisi- Seçilmiş Yazılar** Ankara:Pegem,No:14,1994

M.E.B. **T.B.M.M. Bütçe Raporu 1995** Ankara :1995

_____ **Onbeşinci Milli Eğitim Şurası Hazırlık**

Dökümanı-1(Ön komisyon Raporları)

Ankara: 1995

OĞUZKAN,Ferhan. **Eğitim Terimleri Sözlüğü**

Ankara:Türk Dil Kurumu,1974.

ÖZCAN,Demirel.**Eğitim Terimleri Sözlüğü**. Ankara:

Usem Yayınları,No:10,1993

TAYMAZ ,Haydar.**Hizmet İçi Eğitim** Ankara:Pegem

No:3,1993

TUSİAD **21.Yüzyıla Doğru Türkiye:Geleceğe**

Yönelik Bir Atılım Stratejisi.,1993

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu 24.6.1973

tarif ve 14574 Sayılı Resmi Gazetede

Yayımlanan